

TEMEL POLİS EĞİTİM PROGRAMLARININ GELİŞTİRİLMESİ: POLİS EĞİTİMİNDE BİR İHTİYAÇ ANALİZİ ÇALIŞMASI

Köksal BOZTAŞ*

Cevdet ZENGİN**

ÖZ

Bu çalışmanın amacı temel polis eğitim programı kapsamında adli ve idari kolluk soruşturmalarının bir işlemi olan “arama” konusuna yönelik uzmanların görüşlerine dayanarak ihtiyaç analizi yapmaktır. Nitel olarak tasarlanan bu çalışmada çoklu yöntem olarak doküman analizi ve görüşme yöntemleri seçilmiştir. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemiyle adli ve idari kolluk hizmetlerinde çalışmış 11 kolluk görevlisidir. Veri olarak temel polis eğitim programının müfredatları ve çalışma grubuyla yapılan görüşmeler kullanılmıştır. Müfredatlar arama konusu bağlamında analiz edilmiş, yapılandırılmamış görüşmelerden elde edilen veriler ise maddeler halinde tablolaştırılmış ve analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda temel polis eğitim programında “arama” konusunun dağınık ve sistemsiz hazırlandığı tespit edilmiş, bunun da bilimsel ve sistematik ihtiyaç analizi uygulanmadığından kaynaklanmış olabileceği değerlendirilmiştir. Görüşme verileri analiz edilmiş, iç ve dış tutarlılık ile polis eğitim programıyla uyumluluk bakımından elemelerden sonra Bloom taksonomisine göre tasnif edilmiş ve olası hedefler (öğrenim kazanımları) haline getirilmiştir. Söz konusu olası hedeflerin tamamının bilişsel alana ait olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İhtiyaç Analizi, Temel Polis Eğitimi, Temel Polis Eğitim Programı, Arama Tedbiri, Kolluk

* Dr., Balıkesir Emniyet Müdürlüğü, koksalboztas@yahoo.com

** Doç. Dr., Balıkesir Emniyet Müdürlüğü, cevdetzengin@gmail.com

DEVELOPING INITIAL POLICE CURRICULA: IMPLEMENTATION OF NEED ANALYSIS IN LAW ENFORCEMENT SERVICES

ABSTRACT

The aim of this study is to conduct a needs analysis through interviewing with subject matter experts for developing of initial police curriculum with regard to the “search practice” of law enforcement investigations. A qualitative research design including document analysis and interview methods were adopted for the data collection, analysis and evaluation. Two type data were collected and analyzed. First, purposive sampling size was employed for the interview data collection. Participants of the research are eleven law enforcement officials, especially experienced in search practices and frontline policing. Second one was document analysis based on the curricula plans of police curricula. The search subject (practice) was screened in the Curricula plans and search practices identified from the unstructured interviews thematically in terms of data analysis. The findings were analytically presented during the analysis process. Thematically analyzed items were ordered and examined in line with Bloom learning taxonomy levels. According to the data analysis results and findings, “the search subject/ practice” was not systematically organized in the entire curricula in terms of the idea of spiral curriculum. The identified thematic items derived from interview data were checked and eliminated internal and external consistency perspectives in addition to relevance of police curricula. Thereafter, remaining items were classified according to the Bloom Taxonomy. The items were modified into the statements of potential learning outcomes. It has been observed that the identified and modified the potential learning outcomes are fallen into cognitive domain.

Keywords: Needs Analysis, Initial Police Learning, Initial Police Curricula, Police Search Practice, Law Enforcement

GİRİŞ

Eğitim ihtiyacını saptama işlemi, programlı bir eğitim çalışmasının ilk adımını oluşturur (Karacaoğlu, 2009: 3). Çünkü ihtiyaç analizi, eğitim programlarının geliştirilmesinde kritik bir öneme sahiptir. Bu önemin kaynağı yalnızca uygulama adımları arasında önde olmasından ve sonraki adımları şekillendirmesinden değil; aynı zamanda yaşanmakta olan hayatın gerektirdikleri (ihtiyaçlar) ile eğitim programı bağlamında yapılacak tüm (eğitimsel) eylemleri buluşturmasındadır. Eğer bir eğitim programı ihtiyaç analizi yapılmaksızın hazırlanıyorsa ona temelsiz, bir ihtiyaç analizi, eğitim programı yapılmaksızın hazırlanıyorsa ona da gereksiz gözüyle bakılabilir. Dolayısıyla topluma gerçek anlamıyla hizmet edecek bir eğitim programı ihtiyaç analizi ile başlamalıdır.

Demirel (2009), program geliştirmeyi tanımlarken “dinamik ilişkiler bütünü” olarak nitelendirmektedir. Program geliştirmeye dinamikliği veren adım, büyük oranda ihtiyaç analizi adımıdır. Çünkü program geliştirme bitmeyen ve sürekli devam eden/ etmesi gereken bir süreçtir. Dinamiklik özelliğini programa kazandıran sürekli değişim/gelişim işlevi, en çok ihtiyaç analizi ile sağlanır. Bu çalışmada ayrıntılı olarak inceleneceği üzere ihtiyaç analizi bir eğitim programının başlangıcında olduğu kadar devamında da yapılması gereklidir. Oliva (1982), yıllık olarak küçük güncellemelerin varlığı ile birlikte beş yılda bir kapsamlı ihtiyaç analizi yapılmasını önermektedir.

İhtiyaç analizi “genel olarak eğitim ya da sanayi alanında hedef kitlenin ihtiyaçları üzerine bilgi toplama süreci” olarak tanımlanabilir (Koçer, 2013: 161). Bir başka çalışmada ise ihtiyaç analizi “öğrenme ve performans açıklarını bulmak ve anlamak ile gelecekteki çalışmalara karar vermek için veri toplama, işbirliği ve müzakereye dayanan betimleyici (diagnostic) bir süreç” olarak tanımlanmaktadır (Gupta, 2007: 15).

Literatürde ihtiyaç analizi için geliştirilen ve uygulanan bir dizi yaklaşım ve teknikler yer almaktadır. İhtiyaç analizinde öne çıkan yaygın yaklaşımlar farklar yaklaşımı, betimsel yaklaşım, analitik yaklaşım ve demokratik yaklaşımdır (Stufflebeam ve diğerleri 1985; Aktaran: Mutlu, 2004; Özdemir, 2007).

İhtiyaç analizinde benimsenecek yaklaşımla birlikte kullanılan değişik teknikler vardır. Literatürde çok sayıda teknik bulunmaktadır ve en yaygın

kullanılanlar aşağıda listelenmiştir (Akpınar, 2012; Budak, 2009; Demirel, 2009; Glendenning, 1995; Karacaoğlu, 2009; McKillip, 2001; Mısırlı, 2012; Norton, 1997; Semerci ve Semerci, 2001; Zengin, 2014):

- Anket/Delphi Tekniği
- PROGEL-DACUM (Program Geliştirme - Developing a Curriculum)
- Meslek/İş Analizi
- Gözlem
- Görüşme – Grup Toplantıları

Denilebilir ki nerede bir örgün eğitim faaliyeti varsa ve başarılı olması isteniyorsa o eğitimin öncesinde ihtiyaç analizi yapılmalıdır. Bu tespit meslek eğitimi ve polis meslek eğitimi için de geçerlidir. Polis memurlarına yönelik temel polis eğitim programı “mesleki ön lisans” olarak polis meslek yüksek okullarında (PMYO) uygulanmaktadır. Temel polis eğitim programı 2001 yılında 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile Polis Akademisi Başkanlığı bünyesine alınmış (Polis Yüksek Öğretim Kanunu, 2001, Sayı: 4652) ve 2001–2002 eğitim-öğretim yılında eğitim ve öğretime başlamıştır.

2001 yılı polis temel eğitimi için yükseköğretim açısından dönüm noktası olmuştur. Ancak hayata geçirilen yeni eğitim programı düzenlemesinin istenilen öğrenim kazanımları ile mesleki performans çıktılarını sağlamadığı yönünde yaygın görüşler bulunmaktadır. Örneğin Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Eğitimi Araştırma Merkezi (GEAR, 2010) tarafından yapılan araştırma projesi ve yayınlanan proje sonuç raporunda, polis eğitim kurumlarından mezun olan polis adaylarının kendilerini mesleğe hazır hissetmediklerini, polisliğin ve profesyonelliğin meslekte öğrenildiği olgusunu ve algısını ortaya koyan tespitler yer almaktadır.

4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile mesleki yüksek okul programına dönüştürülen temel polis eğitim programının değerlendirilmesine yönelik araştırma çalışmaları, sadece üst kurum olan Polis Akademisi'nin araştırmalarıyla (GEAR, 2010; PEMUS, 2011) sınırlı değildir. Polis eğitimine ve eğitim programlarına ilişkin yapılan diğer araştırmalar da karşılaşılan sorunları

ortaya koymaktadır (örneğin Çöloğlu, 2006; Kıvrak, 2008; Küçüköğlü, Özgüler ve Kaya, 2011).

Polis temel eğitimindeki diğer sorunlarla birlikte program geliştirme çalışmalarının yetersizliğine dair kuvvetli argümanlar ileri sürülmektedir (Alaç, 2010: 82). Polis eğitim programına yöneltilen eleştiriler arasında, ihtiyaç analizinin sorunlu olması da yer almaktadır (GEAR, 2010; Zengin, 2010, 2011). Polis temel eğitiminde program geliştirme çalışmalarının yetersizlik nedenleri araştırılırken öncelikle program geliştirmenin ilk adımlarından başlamak mantıklı bir girişim olacaktır. Polis eğitim programlarının geliştirilmesinde sistematik ihtiyaç analizine başvurulup başvurulmadığı belirsizdir. Eğer varsa, açık kaynaklarda kullanılan yöntem ve tekniğin ne olduğuna dair bir isim veya model ismine ulaşamamıştır.

Polis Akademisi başkanlığı kurumsal düzeyde özellikle 2010–2013 yılları arasında dönem başlarında müfredat güncelleme seminerleri düzenlemiş ve eğitim içerikleri ve öğretim kadrosunun müfredat bilgisinin güncellemesini amaçlamıştır. Ancak literatürdeki bir ihtiyaç analizi yöntemi ya da tekniği benimsenerek ya da Polis Akademisinin kendi geliştirdiği yöntem üzerinden ihtiyaç belirleme çalışmasının yapılıp yapılmadığı konusunda kurumsal veriye açık kaynaklardan erişilememiştir. Nitekim anılan müfredat güncelleme seminerleri sistematik bir ihtiyaç analizi yöntemiyle belirlenen bulgular üzerine mi yapılmıştır? Bu sorunun cevabını sağlayan yazılı bir veriye ulaşamamıştır.

Polis eğitim programlarının geliştirilmesinde sistematik, geçerliliği ve güvenilirliği olan bir ihtiyaç analizi modeline başvurulmalı ve bu programların değerlendirilmesinde de ihtiyaç analizinin bulgularından yararlanılmalıdır. Yukarıda bazı örnekleri sunulan polis eğitim programları hakkında araştırmalar yapılmışsa da, salt polis eğitiminde ihtiyaç analizi üzerine bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu çalışmayla alana katkı sağlanacağı gibi uygulayıcılara da rehberlik edeceği umulmaktadır.

Adli ve idari kollukta “arama” işlemi, ceza muhakemesi hukukunda, adli tedbir olarak ifade edilmektedir. Kolluk hizmetleri ve kolluk görevlileri için önemli bir konu olduğu bilinen bir olgudur. Arama konusu, adli ve idari kolluk uygulamaları açısından önemli olduğu kadar, temel hak ve hürriyetler açısından da önemlidir. Bu açıdan bakıldığında bu alandaki çalışmalar polis eğitimine katkı

sağlayacağı gibi temel hak ve özgürlüklere de dolaylı olarak katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmanın amacı temel polis eğitim programı kapsamında adli ve idari kolluk soruşturmalarının bir işlemi olan “arama” konusuna yönelik uzmanların görüşlerine dayanarak ihtiyaç analizi yapmaktır. “Arama” konusunda örnek ihtiyaç analizi çalışması yaparak, ileride olası temel polis eğitim programı geliştirme ve değerlendirme çalışmalarında teorisyen, yönetici ve uygulamacılara bu alanda yol gösterici olmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Temel polis eğitim programı geliştirilirken, “arama” konusuna yönelik ihtiyaç analizi teknikleri uygulanmış mıdır?
2. Temel polis eğitim programında arama konusunun mevcut durumu nedir?
3. Arama konusunda uzmanlar, temel polis eğitim programı kapsamında “arama” konusunda neler öğretilmesi gerektiğini düşünmektedirler?

Arama konusu, temel polis eğitim programındaki farklı derslerin müfredatları içinde farklı haftalarda ve dönemlerde işlenmektedir. Bu dağınık ve parçalı müfredat tasarımı nedeniyle, “adli ve idari arama bilgisi, becerisi ve davranışı” bir mesleki yeterlilik kazanımı olarak bir bütün olarak kazandırılmamaktadır. Bu nedenle “arama” konusu, polis meslek eğitiminde ihtiyaç analizinin konusu olarak belirlenmiştir. İhtiyaç analizi yöntemlerinden faydalanılarak arama konusu için nitel bir çalışma yapılmıştır. Bu tespitlerden hareketle literatürdeki yer alan ihtiyaç analizi tekniklerinden bir ve bir kaçının “arama” konusu üzerinden uygulayarak çalışmanın kapsamı sınırlandırılmıştır.

1. YÖNTEM

1.1. Araştırmanın Modeli

PMYO eğitim programı kapsamında adli ve idari kolluk soruşturmalarının bir unsuru olan “arama” konusuna yönelik ihtiyaç analizini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 39).

Bu araştırmada çoklu yöntem olarak doküman analizi ve görüşme yöntemleri seçilmiştir. Doküman analizi, “araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 187). Görüşme, “bireylerin, çeşitli konulardaki bilgi, düşünce, tutum ve davranışları ile bunların olası nedenlerinin öğrenilmesinde en kestirme yol olarak kullanılagelmiştir” (Karasar, 2012: 165–166). Bir araştırmada insanların herhangi bir konudaki görüşleri ve duyguları öğrenilmek isteniyorsa en uygun yöntem kişiye giderek ondan bilgi almaktır (Türnüklü, 2000). Görüşme bulguları, ayrıca Bloom taksonomisinin basamaklarına göre tasnif edilmiştir.

Yıldırım ve Şimşek’in (2011) belirttiği gibi eğitimle ilgili nitel araştırmalarda müfredatlar veri kaynağı olarak kullanılabilir ve tek başına bu tür dokümanların analiziyle yetinilebilir. Bununla birlikte diğer bir veri toplama yöntemiyle kullanılarak veri çeşitliliği de sağlanabilir. Bu araştırma kapsamında da veri çeşitliliği sağlanmıştır.

Araştırmanın veri toplama yöntemleri yukarıda açıklanmıştır. Ayrıca üzerinde çalışılan konu olan ihtiyaç analizinin de kendine özgü çalışma yöntemleri (yaklaşım ve teknikleri) bulunmaktadır ve literatür bölümünde sayılmıştır. İhtiyaç analizinin kapsamında bu araştırmada demokratik yaklaşım ve teknik olarak doküman analizi ile görüşme teknikleri kullanılmıştır. Demokratik yaklaşıma göre belirlenen çalışma grubundaki çoğunluk tarafından istenen “*değerler*” ve “*değişiklikler*” söz konusudur. Bir grubun içindeki çoğunluğun istekleri, ilgileri ve yetenekleri dikkate alınarak program hedefleri belirleniyorsa demokratik yaklaşım benimsenmiş demektir (Karacaoğlu, 2009).

1.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu adli ve idari kolluk hizmetlerinde çalışmış, birbirinden farklı arama görevlerinde deneyime sahip olan kolluk görevlilerinden amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemleri, nitel araştırma geleneği içinde ortaya çıkmıştır ve olayların, ilişkilerin açıklanmasında yararlı olmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Aşağıda Tablo 1’de özellikleri verilen on bir kolluk görevlisi belirlenirken en başta arama görevinde bulunup bulunmadığına (deneyim) dikkat edilmiş, arama görevinde bulunan kişilerin ise arama görevinde birbirinden farklı roller

üstlenmesine ve arama amaçlarının değişiklik göstermesine dikkat edilmiştir. Arama görevinde birbirinden farklı roller bizzat arama yapma ya da arama işlemine güvenlik sağlama gibi; arama amaçları ise şüphelinin yakalanması, suç eşyasının bulunması ya da asayiş suçlarına, kaçakçılık suçlarına ilişkin aramalar gibi değişkenlik gösterebilmektedir. Bir başka değişken, görüşme yapılan kolluk görevlisinin rütbeli olup olmadığıdır. Rütbe değişkenine göre arama işlemi bizzat yapılabileceği gibi işlem sürecinde liderlik görevi de üstlenilmiş olabilir. Görüşme yapılan kişilerin eğitimci niteliği de görüşme verilerinin niteliğine etki edeceğinden eğitimcilik görevi yapanların bulunmasına özen gösterilmiştir.

Görüşme yapılan kişiler belirlenirken, yukarıda açıklanan niteliklerin eşit dağılım göstermesinin, bu araştırmanın amacı ve kapsamı bakımından önem arz etmediği değerlendirilmiştir. Zira Görüşme yapılan kişilerin görüşlerinin nitelikleri bakımından anlamlı farklılık gösterip göstermediği araştırılmamıştır. Görüşme yapılan kişilerin, arama konusunda polis adaylarına neler öğretilmesi gerektiğine dair görüşleri alınmış, maddeler haline getirilmiş ve analiz edilmiştir. Söz konusu kişilere ait kişisel bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 :Görüşme Yapılan Uzmanların Özellikleri

	Mesleği	Rütbeli olup olmadığı	Meslekte Görev Süresi	Eğitim Tecrübesi
Uzman 1	Kolluk görevlisi	Rütbeli	20–24	Var
Uzman 2	Kolluk görevlisi	Rütbeli	20–24	Var
Uzman 3	Kolluk görevlisi	Rütbeli	10–14	Var
Uzman 4	Kolluk görevlisi	Rütbeli	10–14	Var
Uzman 5	Kolluk görevlisi	Rütbesiz	0–4	Yok
Uzman 6	Kolluk görevlisi	Rütbeli	20–24	Yok
Uzman 7	Kolluk görevlisi	Rütbesiz	10–14	Yok
Uzman 8	Kolluk görevlisi	Rütbesiz	15–19	Yok
Uzman 9	Kolluk görevlisi	Rütbesiz	15–19	Yok
Uzman 10	Kolluk görevlisi	Rütbesiz	15–19	Yok
Uzman 11	Kolluk görevlisi	Rütbesiz	25–30	Yok

Tablo 1 incelenecek olursa toplam on bir adet uzmanla görüşme yapıldığı görülecektir. Görüşme yapılan uzmanlardan bir kişi 25–30 yıl, üç kişi 20–24 yıl, üç kişi 15–19 yıl, üç kişi 10–14 yıl, bir kişi ise 0–4 yıl deneyime sahiptir. Uzmanların

dört tanesi eğitim tecrübesine sahiptir. Böylece hem arama işleminde, hem de eğitim alanında deneyime sahip olan kişiler görüşme yapma olanağı sağlanmıştır.

1.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın verileri doküman analizi ve yapılandırılmamış görüşme ile toplanmıştır. Dokümanlar temel polis eğitim programının müfredatlarıdır. Temel polis eğitim programının müfredatları ait olduğu dersin adını, okutulacağı sınıfı, dönemini, kredisini, ders saatini, dersin amaçları/hedeflerini (aynı başlık altında) kapsamaktadır. Dersin işleniş yöntemi ve dersin araç ve gereçleri başlıkları müfredatların başında listelenmiştir. Mevcut haliyle Temel polis eğitim programının müfredatları, ders kitabının içindekiler bölümü gibi yapılandırılmıştır. Bir başka ifade ile ders kitabının içindekiler kısmının olduğu gibi alınıp dönemdeki 14 haftaya paylaştırılmak suretiyle müfredat hazırlandığı görülmektedir.

Tablo 1’de gösterilen uzmanlarla yapılan yapılandırılmamış görüşmede, *açık uçlu tek soru* olarak “Polis temel eğitimi programında adli ve idari kolluk işlemi olarak arama bağlamında neler öğretilmelidir?” sorusu sorulmuştur. Sorunun açık ve anlaşılır olduğu, görüşme yapılan uzmanların soruya tereddütsüz cevap vermeleri ve açıklamaya gerek duymamalarından anlaşılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler üzerinde analiz yapılmıştır.

1.4. Verilerin Analizi

Araştırmada veri olarak kullanılan temel polis eğitim programı arama konusu bağlamında, ait olduğu dersler, sınıflar, dönemler, haftalık saatler, ünite haftalar bakımından analiz edilmiş ve tablolaştırılmıştır. Uzmanlarla yapılan yapılandırılmamış görüşmeler ile elde edilen veriler analiz edilerek maddeler haline getirilmiş ve tablolaştırılmıştır.

2. BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında toplanan verilerden elde edilen bulgular ifade edilmiştir. Yöntem bölümünde ifade edildiği üzere bu çalışmada iki tür veri toplanmış ve analiz edilmiştir. Birincisi temel polis eğitim programı müfredatları analiz edilmiştir. İkincisi ise uygulama alanındaki konu uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur.

Temel polis eğitim programı kapsamında müfredatların elde edilen verilerin analiz sonuçları aşağıda sunulmuştur.

2.1. “Arama” Konusu İle Olarak Temel Polis Eğitim Programı Müfredatlarının Analizine Ait Bulgular

“Arama tedbiri”, ders konusu ya da ünitesi olarak temel polis eğitim programı altında birinci ve ikinci sınıf düzeyinde farklı dönemler içinde farklı dersler altında işlenmektedir. Bu farklılıklar aşağıdaki Tablo 2’de detaylı olarak gösterilmiştir.

Tablo 2: Temel Polis Eğitim Programında Öğretilen “Arama Tedbiri” Ders Saati, Ders, Dönem Ve Sınıf Açısından Karşılaştırmalı Analitik Özeti

	Ders	Sınıf	Dönem	Haftalık saati	Ünite haftası
“Arama tedbiri” konusu ya da ünitesi	Ceza Muhakemesi Hukuku	2. sınıf	Güz	3	8-9-10-11-12-13 (Diğer tedbirlerle birlikte)
	Mesleki Uygulamalar	2. sınıf	Güz	2	13-14
		2. sınıf	Bahar	2	4-5-6
	Adli Soruşturma ve Yazışma	2. sınıf	Güz	2	7
			Bahar	2	7-8
	Polis Savunma Taktikleri	2. sınıf	Güz	4	2-3-4-5-6-12
			Bahar	4	7-8

Yukarıdaki Tablo 2 incelendiğinde, arama konusu farklı dersler, dönemler ve haftalık ünitelerin altında işlendiği görülecektir. Arama konusunun parçalı ve dağınık işlenmesi, aynı zamanda, konunun kavranmasını zorlaştırdığı gibi öğrenim kazanımlarının (dersin hedeflerinin) etkili şekilde ölçülmesini engellemektedir. Arama ünitesi örneğinde aynı konunun dağınık ve parçalı olarak hazırlanması, Temel polis eğitim programında ihtiyaç analizi tekniği uygulanıp uygulanmadığı sorusuna, uygulanmadığı yönünde bir cevap olarak değerlendirilebilir. Daha önce belirttiğimiz gibi “doğru teşhis doğru tedaviyi, doğru ihtiyaç analizi tekniği doğru eğitim programı tasarımını verir. Bu tespitten hareketle, temel polis eğitim programının tasarımının altında doğru bir ihtiyaç analizi olmadığı söylenebilir.

Kaldı ki, öğrenilen konunun görsel materyaller ve uygulamalı örneklerle desteklenmesi düşünüldüğünde öngörülen haftalık ders saati yeterli gelmemektedir. Bir başka ifade ile konu fazlalığı, öngörülen ders saati içerisinde teorik olarak bile işlenmesine yetmemektedir.

Bu bulgu ile benzer bir bulgu Çöloğlu (2006) tarafından yapılan bir araştırmada elde edilmiştir. Temel polis eğitim programının yeterliğini ortaya çıkarmak amacıyla beş PMYO öğrencileri, öğretim elemanları ve yöneticilerle yaptığı araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrenciler, öğretim elemanları ve yöneticiler PMYO eğitim programının hedefler, eğitim durumları ve değerlendirme ögesini yeterli bulmakta, ancak içerik ögesini büyük ölçüde yeterli görmemişlerdir. Örneğin “Programdaki bazı derslerin içeriklerinde gereksiz tekrarlar vardır” önermesine öğrencilerin ‘katıldıkları’, yöneticilerin ve öğretim elemanlarının ise ‘kısmen katıldıkları’ bulgusu tespit edilmiştir.

2.2. Görüşme Verilerinin Analizine Ait Bulgular

Adli ve idari kolluk hizmetlerindeki uygulamacı alan uzmanlarına, “Polis temel eğitimi programında adli ve idari kolluk işlemi olarak arama bağlamında neler öğretilmelidir?” sorusu sorulmuştur. Bu soruya öğrencilerin verdiği cevaplar ve bu cevaplara ait frekans ile yüzde değerleri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Uzmanlara Göre Arama Ünitesinde Öğrencilerin Öğrenmesi Gereken Bilgiler

No	Öğrencilerin Öğrenmesi Gereken Bilgiler	f	%
1	Aramada kolluk görevlilerinin kendilerinin ve diğer kişilerin güvenliklerinin sağlanması gerektiği	6	55
2	Kimlerin aramada hazır bulunması gerektiği	5	45
3	Aramada yetkinin sınırlarını	4	36
4	CMK’ya göre gece ile gündüz kavramlarını	4	36
5	Arama kararı vermeye yetkili olanları	4	36
6	Konut ve işyeri aramalarında kişilerin bir odaya toplanması gerektiği ve kişilerin de üst aramalarının yapılması gerektiği	4	36
7	Arama kararı alınması gerektiği, hangi hallerde neye dayanarak isteneceği ve verileceği	4	36
8	Ön hazırlık yapılması gerektiği (çevreden gelebilecek tepkiye karşı tedbir, şüphelilerin sabıka kayıtlarının incelenmesi, vb. ön hazırlık)	3	27
9	Arama kavramını	3	27

10	Yürürlükteki mevzuatı, kanuni dayanakları	3	27
11	Adli ve önleme aramaları arasındaki farkı	3	27
12	Delil kavramını ve delil üzerine yoğunlaşması gerektiğini, sahiplerini umuma açık yerlerde tespit etme gerekliliğini	3	27
13	Aramaya başlamadan önce çevre güvenliği almak gerektiği	3	27
14	Aramanın, amacına uygun şekillendirilmesi gerektiği (örneğin kaçak bir şahıs aranıyorsa küçük bir çekmeceye bakılmayacağı gibi)	3	27
15	Kişilerin kaçma ihtimaline karşı tedbir alınması gerektiği	2	18
16	Kapalı mekânların aramasında ilk önce kişilerin üst aramalarının yapılması gerektiği	2	18
17	Üst aramaları yapılırken yanlarındaki çocukların da mutlaka aranması gerektiği (Çocuğa suç eşyasının verilebileceği)	2	18
18	Arama sonunda zarar ve ziyanın belirtilmesi gerektiğini	2	18
19	Acil hallerde yardım istenmesi halinde kapalı yerlere girilmesinin arama kapsamında olmadığını, karara gerek olmadığını ve tutanakta yazılması gerektiğini	2	18
20	Kapalı yerlerde çatı ve bahçenin karar kapsamında olduğunu	2	18
21	Detaylı üst aramalarında tek görevli ile arama yapılmaması gerektiği	2	18
22	Araç aramalarında gizli bölmeleri ve gizli yerlerin ipuçlarını (cıvatarlar yeni sıkılmışsa bir işaret olabilir)	2	18
23	Ev aramalarında galoş ve eldivenin kullanılması, en az zararlar aramanın bitirilmesi gerektiği, mülkiyet hakkına saygı duyulması	2	18
24	Arama işlemine geçmeden önce vatandaşla diyalog kurulması ve sabırlı olunması gerektiği	2	18
25	Arama esnasında sorunla karşılaşıldığında heyecanla veya korkuyla önce silaha sarılmaması gerektiği	2	18
26	Kapalı alanlara dikkat edilmesi gerektiğini	1	9
27	Umuma açık yerlerde uygulama adımlarını	1	9
28	Araç aramalarında kontak anahtarının alınması gerektiğini	1	9
29	Araç aramalarında güvenlik tedbirinin alınması gerektiğini	1	9
30	Hukuka aykırı emir, konusu suç teşkil eden emir kavramlarını	1	9
31	Kaba üst aramasında karara gerek olmadığını	1	9
32	Şüphelinin haklarını	1	9
33	Ceza Muhakemesi Kanunu'nda (CMK) aramanın nasıl yapılması gerektiği	1	9
34	Kapalı ortamda tutulacak kişilerin başında bir görevlinin beklemesi gerektiği	1	9
35	Önleme aramasının yapılabileceği ve yapılamayacağı yerler	1	9
36	Aramada gizliliğe dikkat edilmesi gerektiği	1	9
37	Aranacak evin sahibine açıklama yapılması ve karardan bir nüsha verilerek verildiğine dair imzanın alınması gerektiği	1	9
38	Arama işleminde aynı anda herkesin aynı yeri araması gerektiğini	1	9

39	Aramanın belli bir düzende yapılması gerektiği ve konutta saat yönünün tersinden başlanması gerektiği	1	9
40	Arama esnasında şüphelinin hareketlerini bir görevlinin takip etmesi gerektiği, şüphelinin baktığı (dikkat ettiği) yerleri özellikle aramak gerektiği	1	9
41	Arama amacının net bir şekilde arayacak kişilere açıklanması gerektiği	1	9
42	Kişi (üst), konut, işyeri ve araç aramalarındaki farkları	1	9
43	Arama müddetince görüntü kaydının yapılması gerektiği	1	9
44	Uyuşturucu madde aranıyorsa duvarda sabit duran cisimlerin de aranması gerektiği	1	9
45	Aranılan delilden başka suç unsuruna rastlanırsa ayrıca değerlendirilmesi gerektiği	1	9
46	Bulunan deliller hakkında C.Savcısına bilgi verilmesi gerektiği	1	9
47	Aramanın kararda yazılı saatler arasında yapılıp bitirilmesi gerektiği	1	9
48	Kişilerin kimlik bilgilerinin ve yaş gurubunun önemi olduğu	1	9
49	Küçük bir suç unsuruna rastlanıyorsa büyük suça işaret olabileceği	1	9
50	Arama esnasında mukavemet ve saldırı ile karşılaşılabilmesi	1	9
51	Acil durumlarda ne yapılacağı, hangi durumlarda beklenmeden girileceği	1	9
52	Hangi saatlerde girileceği veya girilmeyeceği	1	9

Tablo 3 incelenecek olursa, 11 farklı uzmanın verdikleri yanıtlar bir araya getirildiğinde birbirinden farklı toplam 52 maddenin ifade edildiği görülecektir. İlginç bir şekilde, 11 uzmanın da üzerinde görüş birliğine vardığı tek bir madde bile çıkmamıştır. Bununla birlikte frekansı altı ve beş olan birer madde bulunmaktadır. Frekansı dört olan beş madde, frekansı üç olan yedi madde bulunmaktadır. Geriye maddelerin frekansı ise iki ve birdir. Bu durum her uzmanın arama işleminin farklı boyutlarını dikkate almalarından ve geçmişte yaşadıkları tecrübelerin birbirinden farklı olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 3’de maddeler dikkatle incelendiğinde, yirmi beşinci sırada “Arama esnasında sorunla karşılaşıldığında heyecanla veya korkuyla önce silaha sarılmaması gerektiği”, otuzuncu sırada “Hukuka aykırı emir, konusu suç teşkil eden emir” kavramlarının ve otuz beşinci sırada yer alan “Önleme aramasının yapılabileceği ve yapılamayacağı yerler” maddelerinin, temel polis eğitim programında yer alan diğer derslerde öğretildiği tarafımızca tespit edilmiştir.

Yirmi altıncı maddede geçen “Kapalı alanlara dikkat edilmesi gerektiğini”, yirmi yedinci maddede yazılı “Umuma açık yerlerde uygulama adımlarını” maddeleri çok genel ifadelerdir ve içeriği muğlâktır. Yine otuz üçüncü maddede

geçen “Ceza Muhakemesi Kanunu’nda (CMK) aramanın nasıl yapılması gerektiği” ifadesi çok genel bir ifade olup içeriği net değildir. Üstelik iki ve üç numaralı maddeler gibi birçok maddeyi de kapsayıcıdır. Ayrıca ihtiyaç analizinin diğer bir tekniği olan doküman incelemesi (mevzuat incelemesi) tekniğinde açılacak bir başlıktır.

Yukarıda yazılı nedenlerle yirmi beşinci, Yirmi altıncı yirmi yedinci otuzuncu, otuz üçüncü, otuz beşinci maddelerin çıkarılmalarının uygun olacağı değerlendirilmiştir. Açıklama sonucu kalan kırk altı madde aşağıda Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4: Ön Elemeden Sonra Uzmanlara Göre Arama Ünitesinde Öğrencilerin Öğrenmesi Gereken Bilgiler

No	Bilinmesi Gerekenler	f	%
1	Aramada kolluk görevlilerinin kendilerinin ve diğer kişilerin güvenliklerinin sağlanması gerektiği	6	55
2	Kimlerin aramada hazır bulunması gerektiği	5	45
3	Aramada yetkin sınırlarını	4	36
4	CMK’ya göre gece ile gündüz kavramlarını	4	36
5	Arama kararı vermeye yetkili olanları	4	36
6	Konut ve işyeri aramalarında kişilerin bir odaya toplanması gerektiği ve kişilerin de üst aramalarının yapılması gerektiği	4	36
7	Arama kararı alınması gerektiği, hangi hallerde neye dayanarak isteneceği ve verileceği	4	36
8	Ön hazırlık yapılması gerektiği (çevreden gelebilecek tepkiye karşı tedbir, şüphelilerin sabıka kayıtlarının incelenmesi, vb. ön hazırlık)	3	27
9	Arama kavramını	3	27
10	Yürürlükteki mevzuatı, kanuni dayanakları	3	27
11	Adli ve önleme aramaları arasındaki farkı	3	27
12	Delil kavramını ve delil üzerine yoğunlaşması gerektiğini, sahiplerini umuma açık yerlerde tespit etme gerekliliğini	3	27
13	Aramaya başlamadan önce çevre güvenliği almak gerektiği	3	27
14	Aramanın, amacına uygun şekillendirilmesi gerektiği (örneğin kaçak bir şahıs aranıyorsa küçük bir çekmeceye bakılmayacağı gibi)	3	27
15	Kişilerin kaçma ihtimaline karşı tedbir alınması gerektiği	2	18
16	Kapalı mekânların aramasında ilk önce kişilerin üst aramalarının yapılması gerektiği	2	18
17	Üst aramaları yapılırken yanlarındaki çocukların da mutlaka aranması gerektiği (Çocuğa suç eşyasının verilebileceği)	2	18

18	Arama sonunda zarar ve ziyanın belirtilmesi gerektiğini	2	18
19	Acil hallerde yardım istenmesi halinde kapalı yerlere girilmesinin arama kapsamında olmadığını, karara gerek olmadığını ve tutanakta yazılması gerektiğini	2	18
20	Kapalı yerlerde çatı ve bahçenin karar kapsamında olduğunu	2	18
21	Detaylı üst aramalarında tek görevli ile arama yapılmaması gerektiği	2	18
22	Araç aramalarında gizli bölmeleri ve gizli yerlerin ipuçlarını (civatalar yeni sıkılmışsa bir işaret olabilir)	2	18
23	Ev aramalarında galoş ve eldivenin kullanılması, en az zararla aramanın bitirilmesi gerektiği, mülkiyet hakkına saygı duyulması	2	18
24	Arama işlemine geçmeden önce vatandaşla diyalog kurulması ve sabırlı olunması gerektiği	2	18
25	Araç aramalarında kontak anahtarının alınması gerektiğini	1	9
26	Araç aramalarında güvenlik tedbirinin alınması gerektiğini	1	9
27	Kaba üst aramasında karara gerek olmadığını	1	9
28	Şüphelinin haklarını	1	9
29	Kapalı ortamda tutulacak kişilerin başında bir görevlinin beklemesi gerektiği	1	9
30	Aramada gizliliğe dikkat edilmesi gerektiği	1	9
31	Aranacak evin sahibine açıklama yapılması ve karardan bir nüsha verilerek verildiğine dair imzanın alınması gerektiği	1	9
32	Arama işleminde aynı anda herkesin aynı yeri araması gerektiğini	1	9
33	Aramanın belli bir düzende yapılması gerektiği ve konutta saat yönünün tersinden başlanması gerektiği	1	9
34	Arama esnasında şüphelinin hareketlerini bir görevlinin takip etmesi gerektiği, şüphelinin baktığı (dikkat ettiği) yerleri özellikle aramak gerektiği	1	9
35	Arama amacının net bir şekilde arayacak kişilere açıklanması gerektiği	1	9
36	Kişi (üst), konut, işyeri ve araç aramalarındaki farkları	1	9
37	Arama müddetince görüntü kaydının yapılması gerektiği	1	9
38	Uyuşturucu madde aranıyorsa duvarda sabit duran cisimlerin de aranması gerektiği	1	9
39	Aranılan delilden başka suç unsuruna rastlanırsa ayrıca değerlendirilmesi gerektiği	1	9
40	Bulunan deliller hakkında C.Savcısına bilgi verilmesi gerektiği	1	9
41	Aramanın kararda yazılı saatler arasında yapıp bitirilmesi gerektiği	1	9
42	Kişilerin kimlik bilgilerinin ve yaş gurubunun önemli olduğu	1	9
43	Küçük bir suç unsuruna rastlanıyorsa büyük suça işaret olabileceği	1	9
44	Arama esnasında mukavemet ve saldırı ile karşılaşabileceği	1	9
45	Acil durumlarda ne yapılacağı, hangi durumlarda beklenmeden girileceği	1	9
46	Hangi saatlerde girileceği veya girilmeyeceği	1	9

Tablo 4 incelendiğinde toplamda tematik olarak kırk altı maddeden oluştuğu, frekansı altı ve beş olan birer madde, frekansı dört olan beş madde, frekansı üç olan yedi madde bulunduğu görülmektedir. Geriye maddelerin frekansı ise iki ve birdir. Tablo 4'deki maddeler iç ve dış tutarlılık ile kendi içinde ve polis eğitim programıyla uyumlulukları bakımından incelenmiştir.

Her ne kadar bazı maddeler aynı içeriğe sahip gibi gözükse de durum dikkatle incelendiğinde içeriklerinin farklı olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin beşinci madde *“Arama kararı vermeye yetkili olanları”*, yedinci madde *“Arama kararı alınması gerektiği, hangi hallerde neye dayanarak isteneceği ve verileceği”* ve yirminci madde *“Kapalı yerlerde çatı ve bahçenin karar kapsamında olduğu”* bilgisinin bilinmesi gerektiğini ifade etmektedir. Örnekte verilen üç madde de arama kararı üzerine olsa da içerik olarak arama kararının farklı boyutları odağa alınmaktadır.

Birinci maddede yer alan *“Aramada kolluk görevlilerinin kendilerinin ve diğer kişilerin güvenliklerinin sağlanması gerektiği”*, sekizinci maddede yazılı *“Ön hazırlık yapılması gerektiği (çevreden gelebilecek tepkiye karşı tedbir, şüphelilerin sabıka kayıtlarının incelenmesi gibi)”*, on üçüncü maddede *“Aramaya başlamadan önce çevre güvenliği almak gerektiği”*, on beşinci maddede *“Kişilerin kaçma ihtimaline karşı tedbir alınması gerektiği”* ve yirmi altıncı maddede yazılı *“Araç aramalarında güvenlik tedbirinin alınması gerektiğini”*, belirtilen bilgilerinin içerik olarak aynı içeriği yansıttığı düşünüldüğünden tek maddede birleştirilmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Bu amaçla aşağıda Tablo 5'te otuz yedinci sırada yer alan *“Aramalarda güvenlik tedbirini alma ve bu güvenlik tedbirinin gerekçesini açıklayabilme”* maddesi birleştirilmiş tek madde olarak yazılmıştır. Ancak sekizinci maddede *“Arama yapılan yerdeki şüphelilerin sabıka kayıtlarının incelenmesi”* bahsi geçen güvenlik tedbirinden başka bir kolluk uygulaması olduğu için ayrı bir madde olarak korunmuş ve otuz sekizinci sıraya konulmuştur.

Yine on dokuzuncu maddede yazılı *“Acil hallerde yardım istenmesi halinde kapalı yerlere girilmesinin arama kapsamında olmadığını, karara gerek olmadığını ve tutanakta yazılması gerektiğini”* maddesi ile kırk beşinci maddede yazılı *“Acil durumlarda ne yapılacağı, hangi durumlarda beklenmeden girileceği”* bilgileri birbirleriyle örtüştüğü ve aynı içeriğe sahip olduğu için birleştirilmiş tek madde olarak Tablo 5'te otuz dokuzuncu sırada yer alan *“Acil durumlarda ne*

yapılacağı, hangi durumlarda karara gerek olmaksızın beklenmeden girileceği ve tutanakta yazılması gerektiğini şeklinde yazılmıştır.

Bunlardan başka kırk altıncı maddede yazılı olan “*Hangi saatlerde girileceği veya girilmeyeceği*” bilgisinin dördüncü madde olan “*CMK’ya göre gece ile gündüz kavramlarını*” kapsamında olduğu görülmüş kırk altıncı maddenin çıkarılmasına karar verilmiştir. Yine yirmi sekizinci maddede belirtilen “*Şüphelinin haklarını*” konusunun Ceza Muhakemesi ders müfredatının incelendiğinde ayrı başlık olarak öğretildiği tespit edilmiş ve maddenin çıkarılmasına karar verilmiştir. Ayrıca otuz üçüncü maddede “*Aramanın belli bir düzende yapılması gerektiği ve konutta saat yönünün tersinden başlanması gerektiği*”, mevzuatın ve ders müfredatlarının incelenmesi sonucunda böyle bir hüküm görülmemiştir. Ancak böylesi bir anlayış, söylendiğine göre var olduğu, ancak sınırlı ve yerel düzeyde kaldığı söylenebilir. Dolayısıyla otuz üçüncü madde tablodan çıkarılmıştır.

Buraya kadar yapılan analiz ve değerlendirmeler sonunda, aday hedeflerin iç ve dış tutarlılığa sahip oldukları, kendi içinde uyumlu oldukları değerlendirilmektedir. Nitekim hatırlanacağı üzere, Tablo 3’te yer alan toplam elli iki madde tutarlılık ve kendi içinde uyumluluk boyutları bakımından incelenmiş, uygun olmayan maddeler çıkarılmış, bazı maddeler ise tek maddede toplanmıştır. Aday hedeflerin makul sürede makul çabayla (zaman, masraf ve ortam açısından) ulaşılabilir oldukları, gelişim psikolojisi açısından uygun oldukları düşünülmektedir. Zira aynı içerik Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi’nde ve Hukuk Fakültelerinde aynı yaş grubuna uzun yıllardır öğretilmektedir ve gelişim psikolojisine herhangi aykırı bir durum olmadığı değerlendirilmektedir. Böylece aday hedeflerin sayısı otuz dokuz olmuştur.

Yukarıda yapılan açıklamalar nedeniyle elenen maddeler çıkarıldıktan sonra kalan maddeler Bloom taksonomisine göre tasnif edilmiş ve olası hedefler (öğrenim kazanımları) olarak Tablo 5’te verilmiştir. Bilindiği gibi Bloom taksonomisinde hedeflerin aşamalı sınıflaması üç alanda yapılmaktadır. Bu alanlar bilişsel alan, duyuşsal alan ve devinişsel (psiko-motor) alandır (Ertürk, 1975: 63). Bilişsel alan (cognitive domain), zihinsel öğrenme alanıdır ve ilk aşaması bilgi, ikinci basamağı kavrama basamaklarıdır (Ertürk, 1975: 64). Bilgi basamağında önceden öğrenilmiş, derste işlenmiş ve öğrenci için yeni olmayan bilgiler söz konusu iken, kavrama basamağında önceden öğrenilen bilgilerin yeni bir düzenleme ile

sunulması gerekmektedir (Demirel, 2009). Bu çalışma kapsamında tespit edilen olası hedeflerin tamamı, bilişsel alana hitap eden ifadelerden oluştuğu Tablo 5 incelendiğinde görülecektir.

Tablo 5: Olası Hedefler, Alanları ve Alt Basamakları

No	Olası Hedefler	Basamakları
1	Aramada hazır bulunması gereken kişileri sıralayabilme	Bilgi
2	Aramada yetkinin sınırlarını açıklayabilme	Kavrama
3	Mevzuata göre gece ile gündüz kavramlarının ayırımı söyleyebilme	Bilgi
4	Arama kararı vermeye yetkili olanları sıralayabilme	Bilgi
5	Konut ve işyeri aramalarında kişilerin bir odaya toplanması gerektiğini ve kişilerin de üst aramalarının yapılması gerektiğini açıklayabilme	Kavrama
6	Arama kararı alınması gerektiğini, hangi hallerde neye dayanarak isteneceğini ve verileceğini açıklayabilme	Kavrama
7	Arama kavramını tanımlayabilme	Bilgi
8	Aramanın kanuni dayanaklarını sıralayabilme	Bilgi
9	Adli ve önleme aramaları arasındaki farkı açıklayabilme	Kavrama
10	Delilin ve sahibini bulmanın olayı aydınlatmadaki önemini açıklayabilme	Kavrama
11	Aramanın, amacına uygun şekillendirilmesi gerektiğini açıklayabilme	Kavrama
12	Kapalı mekânların aramasında ilk önce kişilerin üst aramalarının yapılması gerekliliğini söyleyebilme	Bilgi
13	Üst aramaları yapılırken kişilerin yanlarındaki çocukların da mutlaka aranması gerekliliğini açıklayabilme	Bilgi
14	Arama sonunda zarar ve ziyanın belirtilmesi gerektiğini açıklayabilme	Bilgi
15	Kapalı yerlerde çatı ve bahçenin karar kapsamında olduğunu söyleyebilme	Bilgi
16	Detaylı üst aramalarında tek görevli ile arama yapılmaması gerektiğini açıklayabilme	Bilgi
17	Araç aramalarında gizli bölmeleri ve gizli yerlerin ipuçlarını sayabilme	Kavrama
18	Ev aramalarında galoş ve eldivenin kullanılması, en az zararlı aramanın bitirilmesi gerekliliğini söyleyebilme	Bilgi
19	Arama işlemine geçmeden önce vatandaşla diyalog kurulması ve sabırlı olunması gerekliliğini söyleyebilme	Bilgi

20	Araç aramalarında kontak anahtarının alınması gerektiğini açıklayabilme	Bilgi
21	Kaba üst aramasında karara gerek olmadığını nedenlerini açıklayabilme	Bilgi
22	Kapalı ortamda tutulacak kişilerin başında bir görevlinin beklemesi gerekliliğini açıklayabilme	Bilgi
23	Aramada gizliliğe dikkat edilmesi gerekliliğini açıklayabilme	Kavrama
24	Aranacak evin sahibine açıklama yapılması ve karardan bir nüsha verilerek verildiğine dair imzanın alınması gerektiğini açıklayabilme	Bilgi
25	Aynı anda herkesin aynı yeri araması gerekliliğini açıklayabilme	Kavrama
26	Arama esnasında şüphelinin hareketlerini bir görevlinin takip etmesi gerekliliğini açıklayabilme	Kavrama
27	Arama amacının arayacak kişilere açıklanması gerekliliğini açıklayabilme	Bilgi
28	Kişi (üst), konut, işyeri ve araç aramalarındaki farkları açıklayabilme	Kavrama
29	Arama müddetince görüntü kaydının yapılması gerektiği	Bilgi
30	Uyuşturucu madde aranıyorsa duvarda sabit duran cisimlerin de aranması gerekliliğini açıklayabilme	Kavrama
31	Aranılan delilden başka suç unsuruna rastlanırsa ayrıca değerlendirilmesi gerekliliğini açıklayabilme	Kavrama
32	Bulunan deliller hakkında C.Savcısına bilgi verilmesi gerekliliğini açıklayabilme	Bilgi
33	Aramanın kararda yazılı saatler arasında yapılıp bitirilmesi gerekliliğini açıklayabilme	Kavrama
34	Kişilerin kimlik bilgilerinin ve yaş gurubunun önemli olduğunu açıklayabilme	Kavrama
35	Küçük bir suç unsuruna rastlanıyorsa büyük suça işaret olabileceğini açıklayabilme	Kavrama
36	Arama esnasında mukavemet ve saldırı ile karşılaşabileceğini açıklama	Bilgi
37	Aramalarda güvenlik tedbirini alma ve bu güvenlik tedbirinin gerekçesini açıklayabilme	Kavrama
38	Arama yapılan yerdeki şüphelilerin sabıka kayıtlarının incelenmesi gerekliliğini açıklayabilme	Kavrama
39	Acil durumlarda ne yapılacağı, hangi durumlarda karara gerek olmaksızın beklenmeden girileceği ve tutanakta yazılması gerektiğini açıklayabilme	Kavrama

SONUÇ

Temel polis eğitim programı kapsamında “arama” konusuna yönelik uzmanların görüşlerine dayanarak ihtiyaç analizi yapmayı amaçlayan bu araştırmada, doküman analizinden yola çıkılarak elde edilen bulgular göstermektedir ki “arama tedbiri”, temel polis eğitim programı altında farklı dönemler içinde farklı sınıflarda ve farklı dersler altında işlenmektedir. Aynı konunun dağınık ve parçalı olarak hazırlanması, temel polis eğitim programında içeriğin dağınık ve sistemsiz hazırlandığı; bunun nedenlerinden biri olarak da ihtiyaç analizi tekniğinin uygulanmadığı yönünde bir bulgu olarak değerlendirilebilir.

Arama konusunun parçalı ve dağınık işlenmesi, temel polis eğitim programının içerik ögesinin düzenlenmesinde bir takım yetersizlikler olduğu izlenimini doğurmaktadır. Mevcut içerik ögesinin “sarmal programlama yaklaşımı” ile düzenlendiğini düşünmek de mümkün görünmemektedir. Zira “sarmal programlama yaklaşımında” önceden işlenen konuların sonradan tekrarı mümkün olsa da bu tekrarların kapsamının genişlemesi söz konusudur. Oysa bu araştırma kapsamında arama konusunun farklı ders içeriklerinde birbirleriyle bağlantısız olarak verildiği ve gereksiz tekrarlara girildiği görülmüştür. Nitekim bu bulgu Çöloğlu’nun (2006), PMYO’ların eğitim programının içerik ögesinin büyük ölçüde yeterli görülmediği araştırma sonuçlarıyla da örtüşmektedir.

Mevcut polis eğitim programlarının bilimsel bir altyapıya dayanmadığı bulgusuna, polis eğitim programlarının yürütülmesinden sorumlu üst kuruluş olan Polis Akademisi Başkanlığı’nın geniş tabanlı araştırmasında da ulaşılmıştır (GEAR, 2010: 459). Bu araştırmada ulaşılan arama konusunun farklı ders içeriklerinde birbirleriyle bağlantısız olarak verildiği bulgusu, Küçükoğlu, Özgüler ve Kaya’nın (2011) çalışmasında da doğrulanmaktadır, zira öğrencilerden değişik derslerde öğrendikleri bilgilerin kendilerinde birleştirmelerinin beklendiği görülmüştür.

Araştırma kapsamında görüşme verilerinden elde edilen bulgular analiz edildiğinde toplam elli iki maddenin uzmanlar tarafından ifade edildiği, bunların frekansları bakımından üzerinde görüş birliği olan hiçbir maddenin çıkmadığı görülmüştür. Bunun nedeni her uzmanın arama işleminin farklı boyutlarını önemsemesi olabilir. Bir başka neden olarak geçmişte yaşadıkları tecrübelerin birbirinden farklı olmasından kaynaklanıyor olabilir. Bilindiği üzere

insan psikolojisinin bir özelliği olan algıda seçicilik örgütsel davranış alanında da geçerliliğini korumakta, hatta kimi araştırmalarda diğer etkenlerden daha önemli rol oynadığı görülmektedir (Schermerhorn vd., 2002).

Adli ve idari kolluk uygulaması olan “arama” işlemi hakkında uzmanlar tarafından ifade edilen bazı maddelerin temel polis programında yer alan diğer derslerde öğretildiği, bazı maddelerin ise çok genel ifadeler olup içeriği belirsiz kaldığı için çıkarılmasına karar verilmiştir. Bu arada bazı maddelerde belirtilen bilgilerin aynı içeriği yansıttığı düşünüldüğünden tek maddede birleştirilmiştir. Böylece kalan maddelerin iç ve dış tutarlılık ile polis eğitim programıyla uyumlu oldukları değerlendirilmiştir. Kalan otuz dokuz madde Bloom taksonomisine göre tasnif edilmiş ve olası hedefler (öğrenim kazanımları) haline getirilmiştir. Söz konusu olası hedeflerin tamamı bilişsel alana hitap ettiği görülmüştür.

Bu araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak, polis eğitim programlarının hazırlanması sürecinde program geliştirme ilkelerine dayalı olarak ihtiyaç analizlerinin yapılması önerilebilir. İhtiyaç analizinin hangi yaklaşımla ve hangi tekniklerle yapılacağına önceden belirlenmesi stratejik yarar sağlayacaktır. Bilimsel süreçlere uygun ihtiyaç analizi/analizleri yapılırken açık tartışma platformlarında konuyu tartışmaya açmak demokratik bir yöntem olduğu gibi aynı zamanda alandaki bilim adamlarının ve uzmanların da eleştiri ve katkısını sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Akpınar, B., (2012). Meslek Standartları (Analizi) Geliştirme sunusu, http://metek.meb.gov.tr/gerceklestirilen_etkinlikler/egitim/meslek_analizi_calistay_3_7_aralik/meslek_analizi-dacum.pdf, (Erişim Tarihi: 05.03.2014).

Alaç, A. E. (2010). Türk Polis teşkilatında insan kaynakları yönetiminde iş analizlerinin işe alma ve eğitim müfredatlarının oluşturulmasındaki önemi. Polis Bilimleri Dergisi, 12(4), 75–94.

Budak, Y. (2009). Mesleki eğitimde ihtiyaç analizi ve işlevsel eğitim programı. Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi, 245, 65–75.

Çöloğlu, M. (2006). Polis meslek yüksek okulları eğitim programının yeterliğinin değerlendirilmesi (Kayseri, Yozgat, Samsun, Malatya, Aksaray Polis Meslek Yüksek Okulları örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

Demirel, Ö. (2009). Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme. Ankara: Pegem Yayınları.

Ertürk, S. (1975). Eğitimde program geliştirme (2. Baskı). Ankara: Cihan Matbaası.

GEAR (Güvenlik Eğitimi Araştırma Merkezi). (2010). Türkiye’de Polis eğitiminde sorunlar ve çözüm önerileri proje sonuç raporu. Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Eğitimi Araştırma Merkezi, Ankara.

Glendenning, D., (1995), DACUM Roots, Occasional Paper, Number 7, Ottawa: Canadian Vocational Association

Gupta, K. (2007). A practical guide to needs assessment. (Updated and Expanded by Catherine M. Sleezer and Darlene F. Russ-Eft). Second Edition, John Wiley & Sons.

Karacaoğlu, Ö. C. (2009). İhtiyaç analizi ve delphi tekniği; öğretmenlerin eğitim ihtiyacını belirleme örneği, I. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi, Mayıs 2009, Çanakkale.

Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri (23.Basım). Ankara: Nobel.

Kıvrak, A. (2008). Avrupa Birliği sürecinde Türk Polis Teşkilatının yönetim, eğitim ve politikalarının Avrupa Birliği Polis Teşkilatları ile karşılaştırması. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.

Koçer, Ö. (2013). Program geliştirmenin ilk basamağı: yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ihtiyaç ve durum analizi. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 159–174.

Küçüköğlü, A., Özgüler, M. ve Kaya, H. İ. (2011). Öğrenen merkezli mikro öğretim yöntemi ile polis eğitimi. Polis Eğitiminde Modern Uygulamalar Sempozyumu. Polis Akademisi Başkanlığı, 6–7 Nisan 2011, Ankara.

McKillip, J. (2001). Case studies in job analysis and training evaluation. *International Journal of Training and Development*, 5(4), 283–289.

Mısırlı, İ., (2012). Meslek/İş Analiz Yöntemleri Sunum Notları, Mesleki ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Geliştirilmesi Projesi, http://metek.meb.gov.tr/images/haberler/meslek.analizi.calistayi.1/Dokumanlar/irfan_misirli_sunum.pdf, (Erişim Tarihi: 27.02.2014).

Mutlu, Ö. (2004). A needs analysis study for the English - Turkish translation course offered to management students of the faculty of economic and administrative sciences at Başkent University. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Norton, R.E., (1997), DACUM handbook, Second Edition. Leadership Training Series No. 67, Columbus: CETE Publications.

Oliva, P. F. (1982). Developing the curriculum, Boston-Toronto: Little, Brown & Company Limited.

Özdemir, P. (2007). Needs assessment with special emphasis on individual differences based on teaching and assessment methods in science and technology classes by primary school teachers. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

PEMUS (Polis Eğitiminde Modern Uygulamalar Sempozyumu). (2011). Polis Eğitiminde Modern Uygulamalar Sempozyumu Sonuç Bildirgesi. Polis Eğitiminde Modern Uygulamalar Sempozyumu. Polis Akademisi Başkanlığı, 6–7 Nisan 2011, Ankara.

Polis Yükseköğretim Kanunu. (09 Mayıs 2001). Resmi Gazete, 24397.

Semerçi, Ç., ve Semerçi, N. (2001). Program geliştirmede delphi, dacum ve meslek analizi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(2), 241–250.

Schermerhorn, J. R., Hunt, J. G., & Osborn, Richard N. (2002). Organizational behavior (7th ed.). John Wiley & Sons, Inc.

Stufflebeam, D. L., McCormick, C. H., Brinkerhoff, R. O., & Nelson, D. D. (1985). Conducting educational needs assessments. Boston: Klower, USA.

Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: görüşme. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 24, 543–559.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (8. Tıpkı Basım). Ankara: Seçkin Yayınları.

Zengin, C. (2010). Organisational practices of the management of in-service training in the Turkish national police: a thematic analysis. International Journal of Police Science & Management, 12(4), 607–621.

Zengin, C., Clements, P., & Kul, M. (2011). Managerial perspectives on key aspects of training management in the Turkish National Police. International Journal of Police Science & Management, 13(2), 172–186.

Zengin, C. (2014). Nitelikli insan kaynakları yönetimi açısından polis eğitim yönetimi standartlarının belirlenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 14(3), 79–112.

